

Zajednička poruka pape Franje i patrijarha Bartolomeja za Svjetski dan okoliša 1. rujna 2017.

Izvještaj o stvaranju nudi nam pregledan pogled na svijet. Sveto pismo objavljuje da je Bog »u početku« zacrtao čovječanstvu suradnju u čuvanju i zaštiti prirodnog okoliša. Kako čitamo u Knjizi Postanka (2, 5), na početku »još nije bilo nikakva poljskoga grmlja po zemlji, još ne bijaše niklo nikakvo poljsko bilje, jer Gospodin Bog još ne pusti dažda na zemlju i nije bilo čovjeka da zemlju obrađuje«. Zemlja nam je povjerena kao uzvišen dar i kao baština za koju svi imamo zajedničku odgovornost, kako bi »na koncu« sve na nebu i na zemlji bilo »uglavljeno u Kristu« (Ef 1, 10). Ljudsko dostojanstvo i blagodat duboko su povezani s brigom za cijelu prirodu.

Ipak, »u međuvremenu«, povijest svijeta predočuje sasvim drukčije stanje. Otkriva moralno razoran niz događanja gdje naši stavovi i postupci prema prirodi zamračuju naš poziv da budemo Božji suradnici. Naša sklonost da komadamo osjetljive i uravnotežene ekološke sustave svijeta, nezasićena želja da manipuliramo i kontroliramo ograničenim rezervama planeta, lakomost da iz tržišta izvučemo neograničene dobitke – sve nas je to otuđilo od izvornoga plana o prirodi. Više ne poštujemo prirodu kao zajednički dar nego je smatramo privatnim posjedom. Više se ne ponašamo prema prirodi tako da je podržavamo nego njome gospodarimo da bismo održavali svoje strukture.

Tragične su i trajne posljedice takve alternativne vizije svijeta. Zajedno se pogoršavaju ljudski i prirodni ambijent, a takvo pogoršavanje planeta pritišće najranjivije osobe. Posljedice klimatskih promjena odražavaju se prvenstveno na onima koji žive siromašno u svakom kutu Zemlje. Naša dužnost da odgovorno upotrebljavamo dobra zemlje uključuje priznavanje i poštivanje svake osobe i svih živih bića. Hitan poziv i izazov da se brinemo za prirodu je poziv cijelom čovječanstvu da se zauzima za održiv i integralan razvoj.

Stoga, ujedinjeni tom brigom za Božju prirodu i priznajući da je planet Zemlja zajedničko dobro, toplo pozivamo sve osobe dobre volje da 1. rujna posvete vrijeme molitvi za okoliš. Ovom prigodom želimo zahvaliti dobrome Stvoritelju za veličanstven dar prirode te se zajednički zauzimati za to da je čuvamo i sačuvamo na dobro budućih naraštaja. Na koncu, znademo da se uzalud mučimo ako Gospodin nije uz nas (usp. Ps 127), ako molitva nije u središtu našega razmišljanja i slavljenja. U stvari, cilj je naše molitve mijenjanje načina kako shvaćamo svijet da bismo mijenjali način svoga odnosa prema svijetu. Cilj

koji sebi postavljamo jest da smjelo prihvaćamo u svome načinu življenja veću jednostavnost i solidarnost.

Onima koji imaju važne službe na društvenom, gospodarstvenom, političkom i kulturalnom području upućujemo hitan apel da odgovorno čuju krik Zemlje te da posvećuju pozornost potrebnima i marginaliziranima, ali iznad svega da odgovore na molbe tolikih i podrže globalni konsenzus da bi bila sanirana ranjena priroda. Uvjereni smo da bez davanja prednosti solidarnosti i služenju ne može postojati istinsko i trajno rješenje za izazov ekološke krize i klimatskih promjena, bez usklađenoga i zajedničkog odgovora, bez prihvaćanja zajedničke odgovornosti koja je kadra tražiti račun za ono što se čini.

Iz Vatikana i s Fanara, 1. rujna 2017.

papa Franjo i ekumenski patrijarh Bartolomej

(s talijanskoga preveo Mato Zovkić)*

* *Napomena prevoditelja:* Ujedinjeni narodi (UN) su 1973. godine uveli *World Environment Day* (Svjetski dan okoliša) na 5. lipnja svake godine. On se obilježava od 1974. tako što se svake godine odabere neka tema i zemlja domaćin. Sastavljena je i prigodna himna. Za ovu 2017. godinu zemlja domaćin je bila Kanada, a tema je »Povezivanje ljudi s prirodom – u gradu i na selu, od polova do ekvatora«. Papa Franjo je 24. svibnja 2015. objelodanio okružnicu *Laudato si'*. *Enciklika o brizi za zajednički dom*. U njoj je uključio katolike u nastojanja drugih kršćana i sljedbenika nekršćanskih religija, kao i drugih ljudi te međunarodnih i nacionalnih institucija, u očuvanje zdravoga prirodnog okoliša, jer prirodu zagađujemo pojedinačno, ali je liječiti i čuvati možemo samo zajednički. Već u kolovozu 2015. godine papa Franjo je odredio da se svake godine 1. rujna slavi *Giornata mondiale di preghiera per la cura del creato – Svjetski dan molitve za očuvanje okoliša*. Ove godine, pridružio mu se ekumenski patrijarh Bartolomej u prigodnoj poruci za taj dan.